

Kleuterplein

OPBRENGSTGERICHT WERKEN

Handleiding groepsoverzicht en groepsplan

versie 1

Handleiding groepsoverzicht en groepsplan

Kleuterplein

Inhoud

- 1 Invullen van het groepsoverzicht
- 2 Opstellen van het groepsplan Rekenen
- 3 Opstellen van het groepsplan Taal-lezen
- 4 Aan de slag

MALMBERG

© Malmberg 's-Hertogenbosch

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor zover het maken van kopieën uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikel 16b Auteurswet 1912 j° het Besluit van 20 juni 1974, St.b. 351, zoals gewijzigd bij het Besluit van 23 augustus 1985, St.b. 471, en artikel 17 Auteurswet 1912, dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoedingen te voldoen aan de Stichting Reprorecht (Postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp). Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (artikel 16 Auteurswet 1912) dient men zich tot de uitgever te wenden.

In deze handleiding krijgt u uitleg hoe het groepsoverzicht en groepsplan *Kleuterplein* kan worden ingevuld.

De bijbehorende formats vindt u in de bijlagen.

Bijlage 1: format groepsoverzicht, *Kleuterplein*.

Bijlage 2: format groepsplan Taal | Lezen groep 1, *Kleuterplein*.

Bijlage 3: format groepsplan Taal | Lezen groep 2, *Kleuterplein*.

Bijlage 4: format groepsplan Rekenen groep 1, *Kleuterplein*.

Bijlage 5: format groepsplan Rekenen groep 2, *Kleuterplein*.

1 Invullen van het groepsoverzicht

Met het groepsoverzicht bepaalt u twee keer per schooljaar de onderwijsbehoeften van alle kinderen:

- in januari, nadat de Cito-toetsen zijn afgenomen.
- in juni, nadat de Cito-toetsen zijn afgenomen.

Het groepsoverzicht levert de gegevens voor het invullen van het groepsplan. Scholen die het wenselijk vinden om vaker een groepsplan in te zetten kunnen dit ook per periode doen. Op Mijn Malmberg zijn groepsplannen van alle thema's terug te vinden.

Groepsoverzicht

Naam leerling	Methode-onafhankelijke toetsen					Resultaat observaties Kleuterplein					Analyse	Doelen en onderwijsbehoeften	
	Cito taal voor kleuters	Cito rekenen	Meerkeuze	Meerkeuze	Meerkeuze	Meerkeuze	Meerkeuze	Meerkeuze	Meerkeuze	Meerkeuze	Instructie-gevoelige kinderen	Doelen: didactisch en pedagogisch	Onderwijsbehoeften: Wat is nodig om (doelen) te bereiken?
1													
2													
3													
4													
5													

In het groepsoverzicht kunt u voor elke leerling vier soorten gegevens op één A4 invullen.

- **Methode-onafhankelijke toetsen.** Dit zijn de gegevens van de Cito-toetsen taal voor kleuters en rekenen voor kleuters, aangevuld met bijvoorbeeld de toets screening beginnende geletterdheid (protocol leesproblemen en dyslexie) of de toets beginnende geletterdheid van het CPS. Welke toetsen worden afgenomen bepaalt de school zelf.
- **Resultaten observaties Kleuterplein.** Dit zijn de gegevens uit observaties die u heeft vastgelegd in het observatie- en registratiesysteem van *Kleuterplein*.
- **Analyse.** De combinatie van toetsgegevens en observaties bepaalt de meest geschikte groepsindeling voor elk kind:
 - 1 instructie-gevoelig
 - 2 instructie-afhankelijk
 - 3 instructie-onafhankelijk
- **Doelen en onderwijsbehoeften.** Welke didactische en pedagogische doelen wilt u met de verschillende kinderen bereiken en wat kunt u het kind hiervoor bieden?

U vult het groepsoverzicht per kolom op de volgende manier in.

Kolom: Naam leerling

Vul de namen van alle kinderen in.

Kolom: Methode-onafhankelijke toetsen

Noteer de gegevens per leerling.

- **Kinderen die bovengemiddeld scoren**

Bij kinderen die bovengemiddeld scoren (A-B leerlingen of kinderen met een I of II op de Cito-toetsen) noteert u de vaardigheidsscore.

- **Kinderen die gemiddeld scoren**

Bij kinderen die gemiddeld scoren (C-D leerlingen of leerlingen met een III tot en met IV) noteert u de vaardigheidsscore.

- **Kinderen die laag scoren**

Bij kinderen die gemiddeld of laag scoren (E leerlingen of leerlingen met een V) noteert u de vaardigheidsscore.

Kolom: Resultaten observaties Kleuterplein

Noteer de resultaten van de observaties van de verschillende domeinen in deze kolom. U kunt hiervoor de volgende notatie gebruiken:

+ als het kind de activiteit beheerst

0 als u twijfelt of het kind de activiteit beheerst

- als het kind de activiteit niet beheerst

- **Leerlingen die bovengemiddeld scoren**

Vul bij deze groep kinderen de kolom Resultaten observaties *Kleuterplein* in als er signalen zijn die van invloed zijn op de volgende groepsplanperiode. De kolom hoeft voor deze kinderen dus alleen te worden ingevuld wanneer de ontwikkeling bij deze kinderen afvlakt of stagneert.

- **Leerlingen die gemiddeld of laag scoren**

Vul bij deze groep kinderen de kolom Resultaten observaties *Kleuterplein* alleen in als er signalen zijn die van invloed zijn op de volgende groepsplanperiode.

Kolom: Analyse

De combinatie van de toetsgegevens en de observaties bepaalt in welke groep een kind in de volgende groepsplanperiode wordt ingedeeld. Dus met ingang van de tweede helft van het schooljaar of het volgend schooljaar. Er zijn drie groepen:

- **Instructiegevoelige kinderen (basisgroep)**

In de basisgroep plaatst u de kinderen bij wie de ontwikkeling normaal verloopt.

- **Instructie-afhankelijk kinderen**

Dit zijn de kinderen bij wie de ontwikkeling van stagneert.

- **Instructie-onafhankelijke kinderen**

In deze groep plaatst u de kinderen bij wie de ontwikkeling bovengemiddeld verloopt.

Kolom: Doelen en onderwijsbehoeften

Vul deze kolom in op basis van uw observaties en gesprekken. Noteer alleen de specifieke didactische en pedagogische behoefte(n) van het betreffende kind. Dus niet de behoeften die voor alle zwakke, gemiddelde of betere lezers gelden. De kolom bestaat uit twee delen.

• Doelen

In deze kolom geeft u per kind aan welke doelen u de komende periode wilt bereiken. Deze doelen kunnen zowel didactisch als pedagogisch zijn. Het is belangrijk om de doelen volgens de SMART¹-principes te formuleren, zodat ze in een volgend groepsoverzicht kunnen worden geëvalueerd.

SMART¹ = Specifiek, Meetbaar, Acceptabel, Realistisch en Tijdgebonden

• Onderwijsbehoeften

Geef hier aan wat u als leerkracht het kind kunt bieden om de doelen in de komende periode te bereiken.

.....
Wat noteert u in de kolom Doelen en onderwijsbehoeften?

Weinig zelfvertrouwen of zelfs faalangst kan een reden voor een lage score zijn. In dit geval noteert u in de kolom Doelen: zelfvertrouwen vergroten. In de kolom Onderwijsbehoeften vult u in: vaker opnemen in kleine kring.

Voorbeelden van doelen:

- zelfvertrouwen vergroten
- zelfstandigheid vergroten
- taakgerichtheid vergroten

Voorbeelden van onderwijsbehoeften:

- een specifiek maatje koppelen aan een bepaald kind
 - een rustige werkplek
 - verlengde instructie in kleine kring
-

¹ SMART = Specifiek, Meetbaar, Acceptabel, Realistisch en Tijdgebonden

2 Opstellen van het groepsplan Rekenen

In het groepsplan Rekenen clustert u kinderen met vergelijkbare onderwijsbehoeften in de verschillende groepen. Voor de kleutergroepen is een groepsplan bij *Kleuterplein* gemaakt met adviezen voor de aanpak en het onderwijsaanbod voor kleuters. Het gaat hierbij om twee perioden: tot januari en vervolgens tot het einde van het schooljaar.

Het groepsplan Rekenen omvat drie onderdelen: getalbegrip, meten en meetkunde. Om goed overzicht te houden is er een apart groepsplan voor groep 1 en 2. De lege opzet van beide groepsplannen is hetzelfde. Het verschil wordt zichtbaar door de activiteiten die in de kolom Aanpak/methodiek moeten worden beschreven, met name getalbegrip voor groep 1.

Groepsplan

groep/namen	doel - leerdoelen - leerlingresultaten	inhoud - leerlijn	aanpak/methodiek - lesmodel/instructie - differentiatie	organisatie - tijd met de leerkracht - tijd zelfstandig werken	monitoring - toetsing - analyse - consequenties
Groep A: instructiegevoelige kinderen (basisgroep)					
evaluatie					
Groep B: instructie-afhankelijke kinderen					

Kolom: Groep/namen

Noteer hier de namen van de kinderen per groep, zoals u dat in het groepsoverzicht heeft bepaald. Er zijn drie groepen kinderen: Instructiegevoelig, Instructie-afhankelijk en Instructie-onafhankelijk.

In het groepsplan Rekenen deelt u de kinderen drie keer in:

- bij het onderdeel getalbegrip
- bij het onderdeel meetkunde
- bij het onderdeel meten

Het kan dus voorkomen dat u een kind voor het onderdeel getalbegrip indeelt in de instructie-afhankelijke groep, terwijl u hetzelfde kind voor het onderdeel meten in de instructie-onafhankelijke groep onderbrengt.

Kolom: Doel

In deze kolom staat per groep welke doelen per periode aan bod komen en dienen te worden behaald.

Kolom: Inhoud

In deze kolom staat aangeven wat vanuit de leerlijn van *Kleuterplein* aan bod komt.

Kolom: Aanpak/methodiek

In deze kolom staat aangegeven welke activiteiten per categorie aan bod komen. U kunt hier zelf nog extra activiteiten bij inplannen. Door de fouten van de kinderen te analyseren kunt u goed zien welke opdrachten extra aandacht behoeven. Bijvoorbeeld: heeft het kind ten aanzien van getalbegrip moeite met het opzeggen van de getalrij of juist met het werken met telbare hoeveelheden?

Kolom: Organisatie

In deze kolom wordt aangegeven hoe u de kleine kring activiteiten, de 5-minutenspelletjes en de activiteiten vanuit het zelfstandig werken inplant.

Kolom: Monitoring

In deze kolom staat welke middelen kunnen worden ingezet om de ontwikkeling van kleuters te volgen. De analyse van uw eigen observaties en een eventuele (Cito-)toets bepalen in welke instructiegroep een kind in de volgende periode wordt geplaatst.

Evaluatie van het groepsplan

Evalueer het groepsplan per groep en/of individueel kind aan de hand van de vooraf gestelde doelen. Evalueer ook het groepsplan als geheel: is er voldoende vooruitgang geboekt en is er iets opgevallen?

3 Opstellen van het groepsplan Taal-lezen

In het groepsplan Taal-lezen clustert u kinderen met vergelijkbare onderwijsbehoeften in de verschillende groepen. Voor de kleutergroepen is een groepsplan gemaakt met adviezen voor de aanpak en het onderwijsaanbod voor kleuters. Het gaat hierbij om twee perioden: tot januari en vervolgens tot het einde van het schooljaar.

Het groepsplan taal-lezen omvat de volgende onderdelen:

- Alfabetisch principe
- Klanken
- Klankgroepen
- Rijmen
- Woord en zinnen

Om goed overzicht te houden is er een apart groepsplan voor groep 1 en 2. De opzet van beide groepsplannen is hetzelfde. Het verschil wordt zichtbaar door de activiteiten die in de kolom Aanpak/methodiek en vanuit de organisatie moeten worden beschreven.

Groepsplan

groep/namen	doel	inhoud	aanpak/methodiek	organisatie	monitoring
	- leerdoelen - leerlingresultaten	- leerlijn	- lesmodel/instructie - differentiatie	- tijd met de leerkracht - tijd zelfstandig werken	- toetsing - analyse - consequenties
Groep A: instructiegevoelige kinderen (basisgroep)					
evaluatie					
Groep B: instructie-afhankelijke kinderen					

Kolom: Groep/namen

Noteer hier de namen van de kinderen per groep, zoals u dat in het groepsoverzicht heeft bepaald. Er zijn drie groepen: Instructiegevoelig, Instructie-afhankelijk en Instructie-onafhankelijk.

Bij het groepsoverzicht Taal-lezen deelt u de kinderen vijf keer in:

- bij het onderdeel alfabetisch principe
- bij het onderdeel klanken
- bij het onderdeel klankgroepen
- bij het onderdeel rijmen
- bij het onderdeel woord en zinnen

Er is gekozen om het groepsplan Taal-lezen te beperken tot deze onderdelen, omdat de resultaten op deze onderdelen de grootste voorspellers zijn ten aanzien van de taal-lees ontwikkeling van kinderen.

Kolom: Groep/namen

Noteer hier de namen van de kinderen per groep, zoals u dat in het groepsoverzicht heeft bepaald. Er zijn drie groepen kinderen: Instructiegevoelig, Instructie-afhankelijk en Instructie-onafhankelijk.

In het groepsplan Taal-lezen deelt u de kinderen vijf keer in:

- bij het onderdeel alfabetisch principe
- bij het onderdeel klanken
- bij het onderdeel klankgroepen
- bij het onderdeel rijmen
- bij het onderdeel woord en zinnen

Het groepsplan beperkt zich tot deze onderdelen, omdat de resultaten op die onderdelen de taal- en leesontwikkeling van kinderen het best voorspellen. Het kan voorkomen dat u een kind voor het onderdeel rijmen indeelt in de instructie-afhankelijke groep, terwijl u hetzelfde kind voor het onderdeel alfabetisch principe in de instructie-onafhankelijke groep onderbrengt.

Kolom: Doel

In deze kolom staat per groep het doel dat u wilt bereiken aan het eind van de periode.

Kolom: Inhoud

In deze kolom staat aangeven wat vanuit de leerlijn van *Kleuterplein* aan bod komt.

Kolom: Aanpak/methodiek

In deze kolom staat aangegeven welke activiteiten per categorie aan bod komen. U kunt hier zelf nog extra activiteiten bij inplannen.

Kolom: Organisatie

In deze kolom wordt aangegeven hoe u organisatorisch de kleine kring activiteiten, de 5-minutenspelletjes en de activiteiten vanuit het zelfstandig werken inplant.

Kolom: Monitoring

In deze kolom staat welke middelen kunnen worden ingezet om de ontwikkeling van kleuters te volgen. De analyse van uw eigen observaties en een eventuele (Cito-)toets bepalen in welke instructiegroep een kind in de volgende periode wordt geplaatst.

Evaluatie van het groepsplan

Evalueer het groepsplan per groep en/of individueel kind aan de hand van de vooraf gestelde doelen. Evalueer ook het groepsplan als geheel: is er voldoende vooruitgang geboekt en is er iets opgevallen?

4 Aan de slag

Als het groepsplan is opgesteld gaat u het de eerstvolgende groepsplanperiode uitvoeren. Dus met ingang van de tweede helft van het schooljaar of het nieuwe schooljaar. Tijdens die nieuwe periode verzamelt en ordent u opnieuw gegevens over de vorderingen van de kinderen en de resultaten van het onderwijsaanbod. Deze gegevens noteert u aan het eind van die periode weer in een groepsoverzicht, wat weer de input levert voor een volgend groepsplan.

Evaluatie van het groepsplan

Evalueer het groepsplan per groep en/of individueel kind aan de hand van de vooraf gestelde doelen. Evalueer ook het groepsplan als geheel: is er voldoende vooruitgang geboekt en is er iets opgevallen? U kunt desgewenst het groepsplan aanpassen.